

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

2016

INNHold

1	Innledning.....	2
2	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.....	2
2.1	Sektorpolitiske prioriteringer for Olje- og energidepartementet.....	2
2.2	Styringsinformasjon.....	3
3	Budsjettildeling og fullmakter for 2016.....	3
3.1	Budsjettmessige føringer og fleksibilitet	4
3.2	Fullmakt til omdisponering	5
4	Oppdrag fra departementet.....	6
5	Krav til rapportering.....	6
6	Planlagte møter i 2016.....	7
7	Tildeling	7

1 Innledning

Olje- og energidepartementet viser til Prop. 1 S (2015-2016), Prop. 1 S Tillegg 1 (2015-2016) og Innst. 9 S (2015-2016). Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir en nærmere beskrivelse av premissene for oppgavene Norges forskningsråd skal utføre i 2016, hvilke mål som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Videre gis det nærmere føringer for 2016.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Regjeringen har vedtatt følgende mål for Norges forskningsråds virksomhet:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Det vises til punkt 2 og 3 i tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet for nærmere omtale av regjeringens overordnede forskningspolitiske mål.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer for Olje- og energidepartementet

Prioriteringene og føringene under dette punktet danner, sammen med styringssystemet omtalt ovenfor, rammen for bruken av Olje- og energidepartementets midler til energi- og petroleumsforskning i 2016.

De sektorpolitiske målene og føringene for energi- og petroleumsforskningen er omtalt under programkategori 18.30 Forskning og næringsutvikling og programkategori 18.40 CO₂-håndtering i Prop. 1 S (2015-2016) for Olje- og energidepartementet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning og utvikling innenfor energi- og petroleumssektoren er økt langsiktig verdiskaping og en sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av de norske energi- og petroleumsressursene.

Satsingen skal føre til:

- Økt langsiktig kompetanseutvikling i energi- og petroleumssektoren, både når det gjelder teknologisk, naturvitenskapelig og samfunnsvitenskapelig kunnskap (*Møte store samfunnsutfordringer, økt verdiskaping i næringslivet*).
- Reduserte negative miljø- og klimavirkninger av virksomheten gjennom økt kunnskap og nye teknologiske løsninger (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket norsk konkurransekraft innenfor energi- og petroleumssektoren, særlig på områder hvor norske aktører har spesielle fortrinn (*Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Økt kunnskap som grunnlag for politikkutvikling og god forvaltning av energi- og petroleumsressursene (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket forskningssamarbeid med land med sterk relevans for norske forsknings- og teknologimiljøer samt norsk næringsliv innenfor energi- og petroleumsområdet (*Økt verdiskaping i næringslivet, økt vitenskapelig kvalitet*).

- Økt deltakelse fra norske aktører i internasjonal forskningsaktivitet, særlig Horisont 2020 (*Økt verdiskaping i næringslivet, økt vitenskapelig kvalitet*).

Det er over angitt i parentes hvordan det felles mål- og resultatsystemet (se punkt 2.1) korresponderer med målene og føringene for regjeringens satsing på energi- og petroleumsforskning.

Øvrige føringer

Midlene over Olje- og energidepartementets budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk nytte, vitenskapelig kvalitet og relevans, og som ellers ikke ville blitt realisert eller realisert i et mindre omfang eller over lengre tid.

Departementet forventer at de nasjonale forsknings- og utviklingsstrategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet. Norges forskningsråd skal samtidig legge til rette for bredde i forskningen.

Departementet forventer videre at Norges forskningsråd bidrar til et effektivt samarbeid med andre relevante virkemiddelaktører og myndighetsorganer, som Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Enova SF, Gassnova SF og Innovasjon Norge. Videre skal Norges forskningsråd bidra til å sikre en god sammenheng mellom nasjonale og internasjonale virkemidler og programmer innenfor energi- og petroleumsforskning og fangst og lagring av CO₂.

Der det er hensiktsmessig, skal Norges forskningsråd se på mulighetene for samarbeid og felles utlysninger mellom energi-/petroleumsprogrammene og andre programmer som grenser opp mot energi- og petroleumsområdet eller har stor faglig relevans, som for eksempel IKT.

Departementet ber også Norges forskningsråd følge opp at helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en integrert del av petroleums- og energiforskningen.

2.2 Styringsinformasjon

Olje- og energidepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev punkt 3, som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementer.

3 Budsjettildeling og fullmakter for 2016

Statsbudsjettet for 2016 på Olje- og energidepartementets område ble vedtatt av Stortinget 18. desember 2015, jf. Innst. 9 S (2015-2016). For Norges forskningsråd er det fattet budsjettvedtak på kap. 1830, post 50 Overføring til Norges forskningsråd og kap. 1840, post 50 Forskning, utvikling og demonstrasjon av CO₂-håndtering.

3.1 Budsjettmessige føringer og fleksibilitet

For 2016 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Betegnelse	Kroner	Kroner
Petroleumssektoren:		395 612 000
PETROMAKS 2.....	207 312 000	
DEMO 2000.....	155 500 000	
PROOFNY – Havet og kysten	6 000 000	
PETROSAM 2	5 000 000	
Forskningscentre for petroleum.....	15 300 000	
Strategisk petroleumforskning	6 500 000	
Energisektoren:		549 000 000
ENERGIX.....	251 000 000	
Forskningscentre for miljøvennlig energi (FME).....	185 000 000	
CLIMIT (CO ₂ -håndtering).....	105 000 000	
Strategisk energiforskning	8 000 000	
Strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv.		9 000 000
Sum overføring til Norges forskningsråd		953 612 000

Tildelte midler for 2016 vil bli utbetalt i tre terminer (januar, mai og november).

Petroleumssektoren

Tildelingen til DEMO 2000 økes med 100 mill. kroner. DEMO 2000 er det mest markedsnære virkemiddelet i innovasjonsskjeden for petroleum. Økningen skal bidra til å opprettholde og styrke kompetanse, kapasitet og sysselsetting leverandørindustrien. Satsingen skal også inkludere petroleumsrettet maritim sektor.

Av midlene til petroleumforskning skal minst 25 mill. kroner settes av til forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel.

Det settes av 15,3 mill. kroner til sentrene for petroleumforskning, hvorav 10 mill. kroner skal gå til senter for økt utvinning og 5,3 mill. kroner skal gå til forsknings- og kompetansesenteret innenfor arktiske utfordringer. Senteret er forutsatt samfinansiert med Utenriksdepartementet, slik at den samlede budsjetttrammen skal utgjøre 10 mill. kroner i 2016.

Av midlene som er satt av til strategisk petroleumforskning skal 2,5 mill. kroner gå til sjøfugl-programmet SEAPOP i regi av Norsk Polarinstitutt og Norsk institutt for naturforskning, 3 mill. kroner til The International Ocean Discovery Program (IODP) og 1 mill. kroner til strategisk satsing på matematikk, naturvitenskap og teknologi innenfor FRIPRO (Fri prosjektstøtte).

Energisektoren

Tildelingen til FME økes med 40 mill. kroner. Dette henger sammen med den nye tildelingsrunden for FME-er og skal legge til rette for større, tematisk brede sentre, med høy vitenskapelig kvalitet, god innovasjonsevne og stor grad av internasjonalt samarbeid.

Av midlene til strategisk energiforskning skal 6,5 mill. kroner gå til prosjektetableringsstøtte (PES-ordningen) for å sikre sterk norsk deltakelse i Horisont 2020. Det skal videre settes av 1,5 mill. kroner til forskning og undervisning ved Norsk institutt for sjørett ved Universitet i Oslo for å styrke norsk kompetanse innenfor energirett.

Ettersom Olje- og energidepartementet er sentral bruker av samfunnsvitenskapelig forskning på energiområdet, ønsker departementet dialog med Norges forskningsråd om innretningen av den samfunnsvitenskapelige prosjektporteføljen og fremtidige utlysninger.

Internasjonalt samarbeid

Arbeidet mot EUs teknologisatsing på energiområdet, særlig rammeprogrammet for forskning og innovasjon "Horisont 2020" og Strategic Energy Technology Plan (SET-Plan), vil bli svært viktig fremover. Mobilisering og oppfølging av norske forskningsmiljøer og norsk næringsliv for å sørge for størst mulig prosjektdeltakelse og gjennomslag på energiområdet vil ha høy prioritet. I dette arbeidet spiller Norges forskningsråd en nøkkelrolle, blant annet gjennom sitt ansvar som National Contact Point (NCP). Olje- og energidepartementets forutsetter at Norges forskningsråd setter av tilstrekkelig ressurser til EU-arbeidet, som i tillegg til NCP-rollen også inkluderer deltagelse i energikomiteen i Horisont 2020, styringsgruppen for SET-planen, og øvrige relevante aktiviteter innenfor energiforskning i EU. Departementet ber videre Norges forskningsråd om å delta i arbeidet med ECCSEL og ERA-NET Cofund ACT.

Norge ble i november 2015 med i det US DoE-initierte initiativet Oppdrag Innovasjon (Mission Innovation) som ble lansert under COP21 i Paris. Initiativet innebærer et omfattende og ambisiøst globalt samarbeid for å utvikle og ta i bruk energiteknologier som skal bidra til å løse verdens klimautfordringer. Olje- og energidepartementet legger til grunn at Norges forskningsråd bidrar med ressurser for å sikre en effektiv oppfølging fra norsk side.

Departementet forutsetter at Norges forskningsråd også følger opp arbeidet knyttet til øvrig relevant internasjonalt samarbeid, slik som IEAs arbeidskomiteer og samarbeidsavtaler for FoU, Nordisk energiforskning, Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF) og andre multinasjonale avtaler som Norge har forpliktet seg til. Videre må Norges forskningsråd følge opp samarbeidsavtalene Norge har med enkeltland, i første rekke USA og Brasil og bidra til å styrke øvrig forskningssamarbeid med land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet, som Japan, Kina og India.

Øvrige budsjettføringer

Det settes av 9 mill. kroner til strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv. Dette inkluderer midler til å dekke merkostnader i forbindelse med internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid, blant annet knyttet til aktiviteter i EU og IEA, som det ikke er naturlig å dekke gjennom forskningsprogrammene. Av midlene skal 6 mill. kroner gå til drift av Energi21 og OG21, hvorav 2,5 mill. kroner til Energi21 og 3,5 mill. kroner til OG21. Departementet legger til grunn at Norges forskningsråd bistår Energi21- og OG21-sekretariatene med administrativ støtte. Fordeling av posten skal gjøres i samråd med departementet.

3.2 Fullmakt til omdisponering

Tabellen og føringene i kapittel 3.1 angir departementets primære fordeling av midlene og er i tråd med signalene gitt i Prop. 1 S (2015-2016). For å sikre en effektiv og god bruk av forskningsmidlene, gis Norges forskningsråd fullmakt til å omdisponere midler mellom programmer og virkemidler innenfor den enkelte sektor. Omdisponeringer over 5 mill. kroner må på forhånd tas opp med departementet.

4 Oppdrag fra departementet

Norges forskningsråd bes om å utføre følgende oppdrag for Olje- og energidepartementet i 2016:

- I løpet av andre kvartal 2016 organisere et halvdagsseminar for relevante personer i departementet og Norges forskningsråd som presenterer de viktigste funnene for energi- og petroleumssektoren i Indikatorrapporten 2015.
- Innen første halvår gjennomføre en internasjonal konferanse for IEA IA-GOT på teknologiområdet "felt i drift – boring, brønn og EOR". Arbeidet skal koordineres med Nederlands utvalgte GOT-representant og GOTs Operating Agent.
- Innen 1. oktober kartlegge sysselsettingseffekter av prosjekter som har mottatt støtte over programmene ENERGIX, PETROMAKS 2, DEMO 2000 og FME, og utarbeide KPI-er for årlig oppfølging og rapportering av sysselsettingseffekter.

5 Krav til rapportering

Olje- og energidepartementet ber om en rapportering fra Norges forskningsråd på bruken av midlene og Norges forskningsråds virksomhet på energi- og petroleumsområdet for 2016.

Det skal rapporteres på bruken av midler fra Olje- og energidepartementet i tråd med Kunnskapsdepartementets rapporteringskrav for 2016 som utarbeides i fellesskap med departementene.

Rapporteringen skal vise hvordan Norges forskningsråd har benyttet departementets bevilgning, eventuell begrunnelse for valg av virkemiddel samt utkvittering av føringer og oppdrag fra tildelingsbrevet. Denne aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger av retningen på de ulike delene av prosjektporteføljen knyttet til departementets satsinger, prioriteringer og sektormål.

Olje- og energidepartementet har følgende særskilte rapporteringskrav utover den ordinære årlige departementsvise rapporteringen (disse kravene kan likevel ivaretas i årsrapporten eller den departementsvise delen dersom det er mer hensiktsmessig):

- Samlet oversikt over finansieringen av forskning innenfor departementets sektor, herunder finansieringen over andre departementers budsjetter (inkludert for eksempel SFI/SFF).
- Innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN innenfor departementets sektor
- Oppfølgingen av Energi21 og OG21 gjennom Norges forskningsråds aktiviteter og virkemidler.
- Gode eksempler på forskningsprosjekter og -resultater fra ulike deler av departementets ansvarsområde
- Vurdering og beskrivelse av midlene til strategisk energi- og petroleumsforskning samt strategiske fellesfunksjoner.
- Tildelingsprosent i siste års prosjektutlysninger i ENERGIX, PETROMAKS 2, DEMO 2000 og CLIMIT, både når det gjelder antall prosjekter og omsøkt beløp. Departementet ønsker også en oversikt over hvor stor andel av prosjektsøknadene vurdert til høy kvalitet (karakter 5 og høyere) som har blitt tildelt støtte.

Departementet ber om at ovennevnte rapportering og informasjon fortrinnsvis gjøres tilgjengelig i den departementsvise delen av Norges forskningsråds årsrapport. Der hvor det er hensiktsmessig kan rapporteringen, etter avtale, gjennomføres på andre måter.

Det vises for øvrig til Kunnskapsdepartementets rapporteringskalender for en oversikt over tidsfrister for Norges forskningsråds leveranser av årsrapport, halvårsrapportering, budsjettforslag etc.

6 Planlagte møter i 2016

Dato	Styringsmøte - sentrale tema	Sted
16. juni	Årsrapport for 2015 Budsjettforslag for 2017	Norges forskningsråd
8. desember	Foreløpig tildelingsbrev for 2017 Ev. satsingsforslag for 2018	Olje- og energidepartementet

I tillegg planlegges følgende møter mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd i 2016:

Dato	Tema
14. april, kl 9-11	PETROMAKS 2
21. april, kl 9-11	ENERGIX
28. april, kl 9-11	DEMO 2000
12. mai, kl 9-11	CLIMIT
24. mai, kl 9-11	FME-ordningen
8. september, kl 9-11	PETROSAM 2

Departementet vil komme nærmere tilbake til dagsorden for møtene på et senere tidspunkt. Øvrige møter avtales etter behov.

7 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 7 vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Norges forskningsråd for 2016 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 18. desember 2015.